

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2015. április 9. és 2015. május 28. napján tartott folytatólagos fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

V É G Z É S T:

Az emberölés büntettének kísérlete miatt I.rendű vádlott ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2014. szeptember 29. napján kihirdetett **14.B.282/2014/36.** számú ítéletét

h e l y b e n h a g y j a.

azzal, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma: (szám).

A vádlott által a 2014. szeptember 30. napjától 2015. május 28. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe **beszámítja.**

A másodfokú eljárás során felmerült **40.000.-(negyvenezer) Ft** bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlottat emberölés büntettének kísérlete [160. § (1) bekezdés] miatt mint többszörös visszaesőt 9 év 10 hónap szabadságvesztésre és mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélete. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a vádlott által 2013. október 2. napjától 2014. szeptember 29. napjáig előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról, valamint az eljárás során lefoglalt bűnjelék lefoglalásának megszüntetéséről és megsemmisítéséről, továbbá a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott jelentett fel fellebbezést felmentés érdekében, amelyet utóbb akként módosított, hogy elsődlegesen a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig felmentést indítványozott, valamint hivatkozott arra is, hogy a törvényszék elfogult volt. Fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy a sértett valótlannul tett rá nézve terhelő vallomást, amiért elküldte az ingatlanából. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy korlátozás nélkül képes volt cselekménye következményeinek felismerésére, illetve a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsítására.

A fellebbviteli főügyészség a bejelentett fellebbezést nem tartotta alaposnak. További súlyosító körülményként indítványozta értékelni az elkövetés során használt eszköz különösen veszélyes voltát, valamint azt, hogy a vádlott a cselekményét az ittas állapotban lévő sértett kiszolgáltatottságának kihasználásával követte el. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés aránytalanul enyhe, a súlyosítási tilalom miatt azonban csupán ennek a megállapítására szorítkozott. Összességében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott által bejelentett fellebbezés indokolásában a védő előadta, hogy a törvényszék nem derítette fel kellően a tényállást. Szükséges lett volna haemogenetikai szakértői vélemény annak tisztázása érdekében, hogy a helyszíni szemle során az úton, illetőleg a kerékpáron talált vérszennyeződés valóban a vádlottól származik-e. Álláspontja szerint indokolt lett volna a sértett elmeorvos-szakértői vizsgálata abból a szempontból, hogy a vallomásában elmondottakat valóban átélte-e. Vitatta a vádlott vonatkozásában beszerzett elmeorvos szakértői vélemény megállapítását, így álláspontja szerint e körben új szakértő kirendelése lett volna szükséges, figyelemmel arra, hogy az alapszakértői véleményben figyelembe vett orvosi iratokon kívül további olyan orvosi iratok állnak rendelkezésre, amely szerint a vádlottnál mentális retardáció állapítható meg.

Mindezeket túlmenően eljárási szabálysértést is észrevételezett, és kifejtette, hogy mivel a 2014. szeptember 23. napján megtartott bírósági tárgyaláson a tanács elnöke annak ellenére elmulasztotta a sértettet a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjában rögzített mentességi jogára figyelmeztetni, hogy a vádlott védekezésében kifejtette, hogy a sértett tőle kolbászt és egyéb tárgyakat lopott, ezért sértett tanú vallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe, amelyből fakadóan pedig az ítélet megalapozatlan.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalást hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéstől mentesen folytatta le. Az elsőfokú bíróság elfogultságára utaló adat nem merült fel, az ezt felvető álláspont teljességgel alaptalan.

Osztotta ugyan az ítélőtábla a védő azon álláspontját, amely szerint eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság, amikor elmulasztotta a sértettet a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjába foglalt mentességi jogára figyelmeztetni. Ezen vallomás megtagadási jog azonban nem teljes körű, hanem csupán részleges, ugyanis ez alapján a sértett csupán azon kérdésekre nézve tagadhatta volna meg a vallomástételét, amelyekkel kapcsolatban a válaszával önmagát, vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

Ebből következik az is, hogy az eljárási szabálysértésből következően a sértett vallomása csupán ebben a körben nem vehető bizonyítékként figyelembe, azaz az eljárási szabálysértés nem eredményezi azt, hogy automatikusan a sértett teljes vallomása kirekesztendő lenne.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a sértett vallomásának a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjával érintett részeinek kirekesztése az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozottságát nem érintette, ugyanis egyrészt a kerékpárok elvételét a sértett vallomásán túlmenően iratok is alátámasztották, és arra a vádlott is hivatkozott, másrészt a vádlott sérelmére elkövetett - kolbász és egyéb ingóságokra kiterjedően esetlegesen megtörtént - lopás pedig a jelen ügy tárgyát képező büntetőjogi felelősség elbírálása szempontjából irreleváns, hiszen jelen eljárásban ennek csak annyiban volt jelentősége, hogy a vádlott milyen motívummal követte el a cselekményét. Ezzel kapcsolatban a vádlott, illetve a vádlott érdekkörében vallomást tett tanúk egybehangzó nyilatkozata alapján megállapítható volt az, hogy a vádlott abban a hiszemben volt, hogy a sértett lopott tőle, amit 1. sz. és 2. sz. tanú tanúvallomása is alátámasztott, akiknek a sértett tett említést arról, hogy a vádlott egy állítólagos kolbász lopási ügy miatt bántalmazta őt.

Az ítélőtábla megállapította, hogy egyebekben a törvényszék az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést nem vétett.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényekre vonatkozó tényállás-felderítési kötelezettségének a szükséges körben és mélységben eleget tett. A védő által a másodfokú eljárásban bejelentett

bizonyítási indítványok teljesítésének a megalapozott tényállás mellett nem volt törvényi lehetősége [Be. 353. § (1) bekezdése], s ezért azt az ítélet tábla elutasította.

Az iratokból megállapíthatóan az alapszakértői véleményben a szakértőknek rendelkezésére állt az a 2003. február 3. napján kelt orvosi irat, amelyben a vádlottnál közepes mentális retardációt diagnosztizáltak markáns viselkedésromlással, valamint pszichopátiás személyiségzavart antiszociális dominanciával. Így a vádlott elkövetéskori beszámítási képessége vonatkozásában megalapozott szakértői véleményt adtak, hiszen a védő által hivatkozott, későbbi időpontban született orvosi dokumentációk sem tartalmaztak ehhez képest eltérő diagnózist.

A kerékpáron illetve a helyszínen és a vádlott haladási útvonalán talált vérszennyeződések eredetének eldöntése alapvetően bírói kompetenciába tartozott, ez a kérdés nem feltétlenül tartozik abba a körbe, amelynek vizsgálatára kötelező lenne szakértőt kirendelni, csak abban az esetben, ha az a vér vizsgálatán alapul. Az elsőfokú bíróság azonban a felmerült bizonyítékokra alapítottan megállapított tényből tényre való logikai következtetéssel állapította meg azt, hogy a (név) tulajdonában álló kerékpáron és a helyszínen talált jelentős vérszennyeződés a sértettől származik, s mástól nem származhat. Az ezzel kapcsolatban kifejtett okfejtése teljes mértékben logikus volt, így szükségtelen lett volna e körben haemogenetikai szakértői vélemény beszerzése is.

Nem tévedett a törvényszék akkor sem, amikor nem rendelt ki szakértőt a sértett tanúzási képességének, illetve elmeállapotának a megvizsgálása érdekében. A Be. 81. § (1) bekezdés c) pontja alapján az nem hallgatható ki tanúként, akitől testi vagy szellemi állapota miatt nyilvánvalóan nem várható helyes vallomás. Az elsőfokú eljárás során nem merült fel olyan adat, amelyből a tanúzási képesség hiányára, vagyis az érzékelési, észlelési képesség teljes hiányára, illetve az észlelt cselekmények hiteles visszaadására vonatkozó képesség hiányára kellene következtetni, s ezért szakvélemény beszerzése sem indokolt erre vonatkozóan.

A tanú vallomásában lévő esetleges ellentmondások, illetve a hitelességének a vizsgálata, a vallomásnak az egyéb bizonyítékokkal való összevetése pedig a bíróság feladata, s azt az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget téve el is végezte.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a védő azon álláspontját sem, amely szerint további tanúk kihallgatása szükséges annak bizonyítása érdekében, hogy nem a vádlott volt az, aki a sértettet bántalmazta, s ezt a sértett a megnevezett személyeknek elmondta, hiszen az ezzel kapcsolatos bizonyítási indítvány lényegét tekintve csak a törvényszék bizonyíték-mérlegelő tevékenységét támadta, amelyre megalapozott tényállás esetén nem kerülhet sor.

Az ítélet tábla tehát azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges körben és mélységben lefolytatta a bizonyítási eljárást, s az ennek során beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is mérlegelési körébe vonva, az indokolási kötelezettségének eleget téve értékelte az ítéletben. Ennek során logikus és az iratoknak megfeleltethető magyarázatát adta annak, hogy a vádlott védekezését milyen bizonyítékok alapján vetette el, és a tényállást mely bizonyítékok alapján állapította meg.

Az ezzel kapcsolatos okfejtését a másodfokú bíróság csupán két ponton korrigálta. 2. sz. tanúnak az ítélet 8. oldala 3. bekezdésében hivatkozott vallomása helyesen a nyomozás során tett vallomása volt, míg 3. sz. tanúnak az ítélet 8. oldala 6. bekezdésében hivatkozott része a nyomozati iratok 574. oldala szerint helyesen úgy hangzott, hogy 16 óra és 19 óra 30 perc között a büfében tartózkodott, majd 19 óra 30 perckor ment a tanú haza beriasztani. A sértettet 16 és 18 óra között kiszolgálták, ekkor a sértetten még nem volt sérülés.

Ezen túlmenően a bizonyítékok mérlegelése teljes mértékben megfelelt az iratok tartalmának. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során szabadon mérlegelheti az általa beszerzett bizonyítékokat, s a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be.78. § (3) bekezdés]. Ezzel kapcsolatban csupán két korlátozás érvényesül; így a bizonyítékok mérlegelésének logikusnak és iratszerűnek kell lennie. A törvényszék bizonyítékértékelő tevékenysége pedig túlnyomó részt ilyen volt, így a mérlegelés támadásán keresztül hatályon kívül helyezést illetve felmentést célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A törvényszék által megállapított tényállást a másodfokú bíróság csupán kisebb mértékben helyesbítette illetve egészítette ki az iratok egybehangzó adatai alapján [Be. 352. § (1) bekezdés a) pont]:

A Szarvasi Városi Bíróság 8.B.30/2010/39. számú ítéletével kiszabott büntetést 2011. július 5. napjával kell kitöltöttnek tekinteni.

Az ítélet 3. oldalának 3. bekezdésében szereplő dátum helyesen 2013. október 2. napja.

A fenti kiegészítéssel és helyesbítéssel a törvényszék által megállapított tényállást a másodfokú bíróság a felülbírálat alapjául elfogadta.

A megalapozott tényállásból helyesen következtetett az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségére, és okszerűen állapította meg azt is, hogy a vádlott szándéka nem csak arra irányult, hogy a sértettnek sérülést okozzon, hanem az eshetőleges szándéka - tekintettel a bántalmazás során használt eszköz jellegére, a bántalmazott testtájékra, a bántalmazás erejére, a vádlott kijelentéseire és hogy a sértettet a helyszínen otthagyva eltávozott onnan a vádlott - a sértett életének a kioltására is kiterjedt. Helyesen vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a vádlott tudatának át kellett fognia azt, hogy a cselekménye következtében a sértett az életét is elveszítheti. Mivel a vádlott ebbe belenyugodva fejtette ki cselekvőségét, ezért helyesen állapította meg a törvényszék azt, hogy a vádlott eshetőleges szándékkal követte el a cselekményét, s a vádlott által elkövetett bűncselekményt a büntető törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően minősítette.

A büntetés kiszabása során figyelembe vett körülmények vizsgálata során az ítélőtábla osztotta a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, hogy további súlyosító körülményként indokolt figyelembe venni az elkövetés eszközének különösen veszélyes voltát, hiszen a vádlott által a cselekmény elkövetése során alkalmazott ázó olyan, ami ellen nem lehet a sérülés veszélye nélkül érdemben védekezni.

Mellőzte ugyanakkor a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények köréből azt, hogy a vádlott büntetett előéletű, hiszen a törvényszék helyesen hivatkozott a többszörös visszaesést megalapozón túli büntetettségre, így a kettő egymás mellett történő értékelése a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

További enyhítő körülményként vette figyelembe a másodfokú bíróság, hogy a vádlottnak csupán eshetőleges szándéka terjedt ki a sértett megölésére, valamint azt, hogy a kísérlet távoli kísérlet volt, hiszen a sértettnél csupán közvetett életveszélyes állapot alakult ki.

Az így kiegészített, illetve helyesbített bűnösségi körülményekre is figyelemmel helyesen jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy a vádlottal szemben a büntetési célok kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás alkalmazásával érhetőek el.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama a büntetési tétel középértékét - amely jelen esetben 13 év 9 hónap - nem érte el. A másodfokú bíróság által értékelt további enyhítő körülményekre tekintettel azonban a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés tartama immár arányossá vált, annak az enyhítése azonban semmiképpen nem indokolt.

Az elsőfokú bíróság helyesen rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról is, és helyes volt a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárás is. A törvénynek megfelelő volt a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés is.

A kifejtettekből következik, hogy a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezést illetve a felmentést célzó fellebbezést egyaránt alaptalannak ítélte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a rendelkezésre álló iratokból megállapította a vádlott személyi igazolványának számát.

Az ítélet tábla a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján számította be a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött időt.

Tekintettel arra, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség olyan kirendelt védő munkadíjával összefüggésben merült fel, akit az ítélet tábla a vádlott érdekeit sértő magatartása miatt a védelemből kizárt, ezért az ezzel kapcsolatos költségről a Be. 381. § (1) bekezdése és a Be. 339. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy azt az állam viseli.

A végzés elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 386. §-án alapul.

Szeged, 2015. május 28. napján

Dr. Mezölaki Erik s.k.
a tanács elnöke

Dr. Nagy Erzsébet s.k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Halász Edina s.k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélet tábla Bf.II.40/2015/36. számú végzése és a Gyulai Törvényszék 14.B.282/2014/36. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2015. május 28. napján

Dr. Mezölaki Erik s.k.
a tanács elnöke